

LBRIS

We know
books

Sherlock Holmes

CÂINELE DIN
BASKERVILLE

SIR ARTHUR CONAN DOYLE

Traducere din limba engleză și note de
Roxana Brînceanu

NEMIRA

CUPRINS

Capitolul 1. Domnul Sherlock Holmes	5
Capitolul 2. Blestemul familiei Baskerville	12
Capitolul 3. Problema	23
Capitolul 4. Sir Henry Baskerville	32
Capitolul 5. Trei fire rupte	44
Capitolul 6. Castelul Baskerville	55
Capitolul 7. Familia Stapleton de la vila Merripit	65
Capitolul 8. Primul raport al doctorului Watson.....	79
Capitolul 9. Al doilea raport al doctorului Watson	
Lumina de deasupra mlaștinii.....	87
Capitolul 10. Fragmente din jurnalul doctorului Watson	105
Capitolul 11. Omul de pe creastă	116
Capitolul 12. Moarte în mlaștini.....	128
Capitolul 13. Se întinde cursa.....	142
Capitolul 14. Câinele din Baskerville.....	152
Capitolul 15. O retrospectivă.....	164

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

DOYLE, ARTHUR CONAN

Căinele din Baskerville / Sir Arthur Conan Doyle; trad. din
lb. engleză: Roxana Brînceanu. - București: Editura Nemira, 2025
ISBN 978-606-43-2073-5

I. Brînceanu, Roxana (trad.)

821.111

Sir Arthur Conan Doyle

THE HOUND OF THE BASKERVILLES

Copyright © Nemira, 2025, pentru prezenta ediție în limba română
NEMIRA FICTION este o colecție a Editurii **NEMIRA**.

Orice reproducere, totală sau parțială,
a acestei lucrări și închirierea acestei cărți
fără acordul scris al editorului sunt strict interzise
și se pedepsesc conform Legii dreptului de autor.

ISBN 978-606-43-2073-5

CAPITOLUL 1

DOMNUL SHERLOCK HOLMES

Domnul Sherlock Holmes, care de obicei se deștepta foarte târziu dimineața, în afară de acele împrejurări nu tocmai rare când rămânea treaz toată noaptea, tocmai lua micul-dejun. Eu, care stăteam pe covorul din fața căminului, am ridicat bastonul pe care vizitatorul nostru din seara trecută îl uitase la plecare. Era o piesă frumoasă, din lemn masiv, cu mânerul în formă de măciulie, unul din acelea cunoscute sub numele de *Penang lawyer*. Chiar sub măciulie avea un inel mare, de argint, lat de doi centimetri și ceva. Pe el era gravat: „Lui James Mortimer, M.R.C.S.¹, de la prietenii săi din S.C.C.“ și data „1884“. Era genul de baston pe care obișnuiau să-l poarte medicii de familie de modă veche – impunător, solid și de nădejde.

— Ei bine, Watson, ce ai de zis despre el?

Holmes ședea cu spatele la mine, iar eu nu făcusem nimic care să-i dezvăluie cu ce mă îndeletniceam.

— De unde știi ce fac? Încep să cred că ai ochi și la ceafă.

— Nicidecum. Am însă în față o cană de cafea argintată, bine lustruită, mi-a răspuns el. Dar spune-mi, Watson, ce crezi despre bastonul vizitatorului nostru? Cum n-am avut norocul să dăm de el și nu avem

---

¹ M.R.C.S. – *Member of Royal College Surgeons* – Membru al Colegiului Regal al Chirurșilor (n. tr.).

habar de scopul vizitei lui, acest suvenir lăsat din întâmplare devine important. Ia să te văd cum identifice persoana, analizând acest baston!

— Cred că doctorul Mortimer este un medic mai în vârstă, cu faimă, foarte respectat, întrucât cei care-l cunosc i-au dăruit acest semn de prețuire, am răspuns, folosindu-mă cât mai mult de metodele tovarășului meu.

— Bun! a făcut Holmes. Minunat!

— Și mai cred că e foarte probabil ca el să fie un medic de țară, care își face o mare parte din vizitele la bolnavi mergând pe jos.

— De ce?

— Pentru că acest baston, deși inițial foarte frumos, este atât de tocit, încât cu greu mi-aș putea închipui că e al unui medic de oraș. Capătul de jos, din fier masiv, e ros cu desăvârșire, deci e limpede că posesorul lui a umblat mult cu el.

— Perfect logic! a zis Holmes.

— Și apoi mai e și chestiunea cu prietenii din S.C.C. Aș înclina să cred că e vorba de o societate cinegetică, o asociație locală, pe ai cărei membri este cu puțință să-i fi îngrijit cândva și care, în schimb, i-au dăruit o mică atenție.

— Într-adevăr, Watson, te întreci pe tine însuși, a constatat Holmes, împingându-și scaunul în spate și aprinzându-și o țigară. Mă văd silit să-ți spun că, în toate relatările pe care ai binevoit să le faci în legătură cu micile mele succese, ți-ai subapreciat propria iscusință. E cu puțință să nu fii dumneata însuși un izvor de lumină, dar ești, cu siguranță, un conductor. Unii oameni, fără să aibă geniu, au totuși o remarcabilă putere de a-l stimula. Mărturisesc, iubite coleg, că îți sunt foarte îndatorat.

Niciodată până atunci nu-mi spusese astfel de vorbe și trebuie să recunosc că mi-au făcut mare plăcere, pentru că adesea am fost necăjit de nepăsarea lui față de admirația pe care i-o arătam și de încercările pe care le făcusem ca să popularizez metodele lui de lucru. De asemenea, mă mândream la gândul că-mi însușisem suficient de bine strategia lui și o puteam aplica astfel încât să merit aprobarea lui. Mi-a luat apoi bastonul din mână și l-a cercetat câteva clipe cu ochiul liber. După aceea, cu un aer preocupat, a pus jos țigara și, ducându-se cu bastonul la fereastră, a început iarăși să-l inspecteze cu o lupă.

— Interesant, deși cam elementar, a zis el, întorcându-se în colțul său preferat de pe canapea. Fără îndoială că bastonul ne oferă unul sau două indicii. Ele ne slujesc ca bază pentru mai multe deducții.

— Mi-a scăpat ceva? am întrebat eu, dându-mi oarecare importanță. Oare am pierdut din vedere ceva ce ar putea avea consecințe?

— Mă tem, dragul meu Watson, că cele mai multe dintre concluziile tale au fost greșite. Ca să fiu sincer, când ți-am mărturisit că mă stimulezi, am vrut să spun că, dându-mi seama de greșelile tale, adeseori mă îndrept spre adevăr. Nu spun că în această problemă greșești în întregime. Cu siguranță, omul este medic de țară.

— Atunci, am avut dreptate.

— Numai în această privință.

— Dar asta e tot.

— Nu, nu, dragul meu Watson, asta nu-i tot, în niciun caz nu-i tot. Eu, de pildă, cred că un dar pentru un medic e mai firesc să vină din partea unui spital decât a unei societăți cinegetice și, astfel, atunci când literele C.C. sunt puse după S, de la spital, îți vin în minte, în chip firesc, cuvintele *Charing Cross*.

— Se poate să ai dreptate.

— Probabilitatea este foarte mare. Și, dacă pornim de aici ca ipoteză de lucru, avem o bază nouă de la care să începem identificarea vizitatorului nostru necunoscut.

— Bine. Atunci, presupunând că S.C.C. înseamnă „Spitalul Charing Cross“, ce alte concluzii mai putem trage?

— Nu reiese niciuna de la sine? Îmi cunoști metodele. Aplică-le!

— Nu-mi vine în minte decât concluzia evidentă că respectivul și-a practicat profesia în oraș înainte de a fi plecat la țară.

— Cred că ne-am putea aventura ceva mai departe. Privește lucrurile într-o lumină nouă. În ce împrejurare ți se pare cel mai probabil să se ofere un astfel de dar? Cu ce prilej s-ar întruni prietenii ca să-i dea o mărturie a prețurii lor? Fără îndoială, în clipa în care doctorul Mortimer s-a retras din serviciul spitalului, cu scopul de a începe să profeseze pe cont propriu. Știm că e vorba de un dar și bănuim că i-a fost făcut cu prilejul trecerii de la un spital de oraș la profesarea meseriei la țară. Împingem, oare, presupunerile prea departe, spunând că darul i-a fost oferit cu prilejul acestei schimbări?

— Acum ai să-ți dai seama că el nu putea fi un membru din conducerea spitalului, pentru că numai un om care și-a făcut un renume la Londra ar putea să dețină un asemenea post, iar un astfel de om nu s-ar retrage la țară. Atunci, ce era omul cu pricina? Dacă lucra la spital, și totuși nu făcea parte din conducere, nu putea fi decât un intern la chirurgie sau la medicină generală, ceva mai mult decât un student în ultimii ani. Și a părăsit spitalul acum cinci ani – data e scrisă pe baston. Așadar, dragul meu Watson, medicul tău de casă, solemn, un om între două vârste, dispare fără urmă și în locul lui apare un tânăr sub treizeci de ani, simpatic, modest și distrat, stăpânul unui câine de care e foarte legat și pe care l-aș descrie în linii mari ca fiind mai mare decât un terrier și mai mic decât un mastif.

Am început să râd neîncrezător, în timp ce Sherlock Holmes, reze-mându-se de speteaza canapelei, trimitea spre tavan rotocoale tremurătoare de fum.

— Ultima parte nu am cum să o verific, am spus eu, dar cel puțin nu e greu să găsec câteva date despre vârsta și cariera lui.

Am luat anuarul medical de pe raftulețul meu cu cărți de medicină și am început să-i caut numele. Erau mai mulți Mortimeri, dar numai unul putea fi vizitatorul nostru. Am citit cu glas tare datele privitoare la el:

— *Mortimer James, M.R.C.S, 1882, Grimpen, Dartmoor, Devon. Chirurg internist la spitalul Charing Cross, din 1882 până în 1884. A obținut Premiul Jackson pentru o lucrare de patologie comparată, intitulată „Este boala un atavism?”. Membru corespondent al Societății Suedeze de Patologie. Autor al volumului „Câteva ciudățenii ale atavismului” (Lancet, 1882). „Progresăm noi oare?” (Gazeta de psihologie, martie 1883). Medic titular al parohiilor din Grimpen, Thorsley și High Barrow.*

— Niciun cuvânt despre acea societate cinegetică locală, Watson, a remarcat Holmes cu un surâs ironic, dar e un medic de țară, după cum ai sesizat dumneata cu atâta pătrundere. Cred că deducțiile mele sunt pe deplin justificate. Cât despre calificative, am spus, dacă memoria nu mă înșală, simpatic, modest și distrat. Din experiență știu că, în lumea aceasta, numai un om simpatic primește dovezi de prietenie,

numai un om modest renunță la cariera din Londra ca să plece la țară, și numai unul distrat își lasă bastonul și nu cartea de vizită, după ce te-a așteptat o oră la tine acasă.

— Și câinele?

— Avea obiceiul să-i ducă bastonul stăpânului, ținându-se după el. Fiind un baston greu, câinele îl apuca strâns de la mijloc și urmele dinților lui se văd foarte clar. Falca, după cum arată spațiul dintre aceste urme, înclin să cred că e prea mare pentru un terrier și nu îndeajuns de mare pentru un mastif. Așadar, ar fi putut să fie... un spaniel cu păr cârlionțat.

Se ridicase și se plimba prin cameră în timp ce vorbea. S-a oprit apoi în dreptul ferestrei. Glasul lui suna atât de convingător, încât mi-am îndreptat privirea spre el cu uimire.

— Dragul meu prieten, cum e oare cu putință să fii atât de sigur de asta?

— Pentru simplul motiv că văd câinele respectiv chiar în pragul ușii noastre, iar acum sună stăpânul. Te rog, nu pleca, Watson! Îți este coleg și prezența ta îmi poate fi de folos. Acum e dramaticul moment decisiv, Watson, clipa în care auzi un pas pe scară, cineva intră chiar în viața ta și nu știi dacă e spre binele sau spre răul tău. Ce i-ar putea cere doctorul James Mortimer, un om de știință, lui Sherlock Holmes, un specialist în crime? Intră!

Înfățișarea vizitatorului nostru a fost pentru mine o surpriză, întrucât mă așteptam să văd tipul clasic al medicului de țară. Era însă un bărbat foarte înalt, subțire, cu un nas alungit ca un cioc, care ieșea dintre doi ochi cenușii și pătrunzători foarte apropiați, ce străluceau viu de după o pereche de ochelari cu ramă de aur. Era îmbrăcat în stilul medicilor, dar destul de neîngrijit, căci redingota îi era decolorată și pantalonii uzați. Deși tânăr, spatele lui lung începuse să se încovoie și mergea cu capul împins înainte, cu un aer cercetător și binevoitor. Cum a intrat, privirea i-a căzut asupra bastonului pe care Holmes îl ținea în mână și s-a repezit spre el, exclamând vesel:

— Sunt nespus de bucuros! Nu eram sigur dacă l-am lăsat aici sau la Oficiul Naval. Pentru nimic în lume n-aș vrea să pierd acest baston.

— Un dar, după cum văd, remarcă Holmes.

— Da, domnule.

— De la spitalul Charing Cross? *We know*

— De la vreo doi prieteni de acolo, cu prilejul căsătoriei mele.

— Ei, fir-ar să fie! Nu-i bine! a exclamat Holmes, clătînând din cap.

Doctorul Mortimer a clipit prin ochelari, cu o ușoară uimire:

— De ce nu-i bine?

— Numai pentru că ne cam stricați socoteala micilor noastre deductii. Căsătoria dumneavoastră, spuneți?

— Da, domnule. M-am căsătorit și așa am părăsit spitalul și, odată cu el, toată nădejdea de a mai ajunge vreodată medic primar. Trebuia să-mi întemeiez și eu un cămin.

— Așa, așa! La urma urmei, nu ne-am înșelat chiar atât de mult, a spus Holmes. Și acum, domnule doctor James Mortimer...

— Nu e nevoie să-mi spuneți doctor, domnule, sunt doar un umil membru al Colegiului Regal al Chirurșilor.

— Și, bineînțeles, un om cu o minte precisă.

— Un amator în știință, domnule Holmes, un om care culege scoici de pe țărmurile marelui și necunoscutului ocean¹... Presupun că mă adresez domnului Sherlock Holmes și nu...

— Nu. Acesta este prietenul meu, doctorul Watson.

— Încântat de cunoștință, domnule. V-am auzit numele pomenit în legătură cu acela al prietenului dumneavoastră. Mă interesează foarte mult persoana dumneavoastră, domnule Holmes. Nu mă așteptam să aveți un aspect atât de dolicocefal și o dezvoltare supraorbitală atât de pronunțată. Mi-ați putea îngădui să vă palpez craniul de-a lungul suturii parietale? Domnule Holmes, până când piesa originală va fi disponibilă, un mulaj al craniului dumneavoastră ar fi o adevărată podoabă în orice muzeu antropologic. Nu intenționez să fiu dezgustător, dar mărturisesc că tare jinduiesc după craniul dumitale.

Sherlock Holmes i-a făcut un semn ciudatului nostru vizitator să ia loc pe scaun.

¹ Dr. Mortimer îl parafrizează pe sir Isaac Newton, care spunea: „Sunt doar un copil care se joacă pe țărmul mării și se distrează uneori descoperind o pietricică mai netedă sau o scoică mai frumoasă decât cele obișnuite, în timp ce imensul ocean al adevărului se întinde necunoscut în fața mea.“ (n. tr.).

— Văd că sunteți tot atât de entuziasmat de activitatea dumneavoastră, domnule, pe cât sunt și eu de a mea, a spus el. Observ, după degetul arătător, că vă rulați singur țigările. Nu vă sfiți să aprindeți una.

Bărbatul a scos tutunul și foița și și-a răsucit-o cu o surprinzătoare îndemânare. Avea degete lungi, nervoase și la fel de suple și de neastâmpărate ca antenele unei insecte.

Holmes era tăcut, dar scurtele lui priviri fulgerătoare îmi arătau cât de mult îl interesa ciudatul nostru oaspete.

— Presupun, domnule, a spus el în sfârșit, că nu numai ca să-mi examinați craniul mi-ați făcut cinstea de a mă căuta aici seara trecută și astăzi.

— Nu, domnule, nu; deși sunt fericit că am avut prilejul să fac și acest lucru. Am venit la dumneavoastră, domnule Holmes, pentru că recunosc că sunt un om fără simț practic și pentru că, în mod neașteptat, m-am confruntat cu o problemă cât se poate de serioasă și de neobișnuită. Așadar, recunoscând că sunteți al doilea dintre cei mai iscusiți specialiști din Europa...

— Într-adevăr, domnule! Aș putea să vă întreb cine are cinstea să fie primul? a întrebat Holmes cu oarecare asprime.

— Atenția oricărui om cu o minte riguros științifică este atrasă de opera domnului Bertillon.

— Atunci, n-ar fi fost mai bine să-l consultați pe el?

— Am spus, domnule, că pentru un om cu o minte riguros științifică. Dar, în ceea ce privește spiritul practic în astfel de probleme, toată lumea știe că sunteți unic. Aș vrea să cred, domnule, că dintr-o neînțelegere nu am...

— Doar puțin, a zis Holmes. Cred, doctore Mortimer, că ar fi mai înțelept să-mi spuneți deschis ce fel de problemă este aceea în care îmi cereți ajutorul.

CAPITOLUL 2

BLESTEMUL
FAMILIEI BASKERVILLE

— Am în buzunar un manuscris, a spus doctorul James Mortimer.
— L-am zărit de cum ați intrat în cameră, i-a replicat Holmes.
— E un manuscris vechi.
— De la începutul secolului al XVIII-lea, dacă nu e cumva un fals.
— Cum puteți preciza asta, domnule?
— În timp ce vorbeați, am observat câțiva centimetri din acest document. N-ar fi un expert prea strălucit acela care n-ar fi în stare să indice data unui document cu o aproximație de circa zece ani. Ați citit poate mica mea monografie pe acest subiect. Documentul dumneavoastră îl plasez în anul 1730.

— Data lui exactă este 1742.

Doctorul Mortimer l-a scos din buzunarul de la piept și a continuat:

— Acest document de familie mi-a fost încredințat de sir Charles Baskerville, a cărui neașteptată și tragică moarte de acum vreo trei luni a produs vâlvă în Devonshire. Pot să afirm că i-am fost prieten apropiat și medic curant. Avea o minte limpede, domnule, era un om isteț, cu spirit practic și la fel de lipsit de fantezie ca mine. Totuși, a luat acest document foarte în serios și se pregătise sufletește pentru un sfârșit ca acela de care a și avut parte până la urmă.

Holmes a întins mâna după manuscris și l-a desfăcut pe genunchi.

— Ai să observi, Watson, că litera „s“ e scrisă când lung, când scurt. Este una dintre cele câteva indicații care mi-au îngăduit să-i precizez data.

Mi-am aruncat privirea peste umărul lui, la hârtia îngălbenită și la scrisul șters. În partea de sus era scris „Castelul Baskerville“, iar mai jos, în cifre și mai necitate, „1742“.

— Pare să fie un soi de relatare a unui fapt.

— Da, este relatarea unei anumite legende care circulă în familia Baskerville.

— Dar înțeleg că vreți să mă consultați în privința unei probleme mai de actualitate și mai practică.

— Este cât se poate de actuală. Cea mai practică și mai presantă situație, care trebuie lămurită în douăzeci și patru de ore. Dar manuscrisul e scurt și strâns legat de această afacere. Cu voia dumneavoastră, am să vi-l citesc.

Holmes s-a cufundat în scaun, și-a împreunat degetele și a închis ochii, cu un aer de resemnare. Doctorul Mortimer a întors manuscrisul spre lumină și, cu glasul lui răgușit, a citit tare următoarea poveste ciudată dintr-o lume de altădată:

Despre originea câinelui din Baskerville au mai fost multe istorisiri; totuși, fiindcă mă trag din Hugo Baskerville și fiindcă am aflat întâmplarea de la tatăl meu, care și el o știa la rându-i de la al său, am așternut-o aici cu întreaga mea credință că s-a întâmplat aievea, precum este arătat în cele ce urmează. Și aş vrea să credeți, fiii mei, că aceeași Justiție care pedepsește păcatul îl poate cu multă mărinimie și ierta, și că nu există blestem oricât de greu care să nu poată fi desfăcut prin rugăciune și pocăință. Să învățați astfel din această istorisire să nu vă temeți de roadele trecutului și mai de grabă să fiți prevăzători în viitor, ca să nu se arunce iarăși asupra-ne, fără putință de dezlegare, acele patimi necurate din pricina cărora familia noastră a suferit atât de cumplit.

Aflați apoi că, pe vremea Marii Răscoale (pentru a cărei povestire vă povățuiesc cu multă căldură să citiți tratatul învățatului